

Таким чином, можна стверджувати, що Рада з фінансової стабільності є важливим органом для здійснення комплексу заходів, спрямованих на коригування функціонування і розвитку національного фінансового сектору у відповідності до цілей і завдань розвитку країни.

Література

1. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <https://bank.gov.ua>.

2. Положення про Раду з фінансової стабільності затверджене Указом Президента України від 24 березня 2015 року № 170/2015 зі змінами та доповненнями.

УДК 330.7

Дмитренко Т.Л., к.е.н.,
завідувач відділу міжнародних фінансів
та фінансової безпеки відділення
глобальної економіки і міжнародних фінансів
НДФІ ДННУ «Академія фінансового управління»

ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ У РОЗВИТОК РИНКУ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

Вирішення проблем економічного зростання передбачає застосування різних моделей економічного зростання - неокласична модель економічного зростання, неокейнсіанська модель мультиплікатора-акселератора, модель економічного зростання Р.Солоу, деякі фактори якої ми розглянемо з боку забезпечення національної фінансової безпеки.

Модель економічного зростання Р.Солоу – неокласична модель економічного зростання, яка була розроблена в 50-60-х рр. лауреатом Нобелівської премії Робертом Солоу. Ця модель дає змогу дослідити, як основні фактори виробництва – праця, капітал, технологічні зміни – впливають на динаміку обсягу виробництва, коли економічна система перебуває у рівноважному сталому стані. Перевагою моделі Солоу є розмежування цих факторів і поступове дослідження впливу кожного з них на процес довгострокового зростання національного доходу [1].

Розглянемо провідні фактори виробництва в економіці України – людській капітал в сфері інформаційних технологій та впровадження в різні сектори економіки новітньої технології розподіленого реєстру, так званої «блокчейн»-технології, з одного боку, і впровадження новітньої технології ризик-орієнтованого підходу в сфері протидії відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом, міжнародних стандартів FATF

забезпечення фінансової безпеки розвитку фінансового ринку та ринку віртуальних активів.

Нові технології, продукти і пов'язані з ними послуги можуть стимулювати фінансові інновації та ефективність і поліпшити доступність до фінансів, але вони також створюють нові можливості для злочинців відмивати свої доходи або фінансувати свою незаконну діяльність. Сьогодні, стежачи за розвитком технологій, транснаціональні організовані злочинні угруповання проводять пов'язані з Інтернетом дії для вчинення злочинів, передачі або приховування доходів від своєї злочинної діяльності. Через свою природу і глобальну доступність через комп'ютерні мережі, ринок віртуальних активів має транснаціональний вимір, і злочинна діяльність, пов'язана з наркотиками та іншими злочинами, використовує його можливості [2, с. 64].

Поточний розвиток технологій та ринків в Україні та світі мав своїм наслідком створення нових об'єктів цивільних прав, що існують виключно у цифровій (нематеріальній) формі, фактично перебувають у цивільному обігу та істотним чином впливають на суспільно-економічні відносини, формуючи особливий та новий ринок.

Необхідним елементом сучасної економічної моделі будь-якої держави є розвинений ринок віртуальних активів. В Україні він фактично вже є сформованим та існує протягом приблизно п'яти років, але знаходиться повністю поза межами правового поля держави.

Проте, низка учасників ринку, яка має намір системно будувати власний бізнес в сфері обігу віртуальних активів, має нагальну потребу в повноцінному та якісному правовому полі, можливості повноцінно користуватися банківськими послугами, сплачувати податки з отриманих доходів, отримувати належний правовий захист порушених прав у судах.

Відтак ринок віртуальних активів потребує належного законодавчого врегулювання, яке покликане не лише надати можливість учасникам суспільних правовідносин розпоряджатись такими об'єктами, але й забезпечити баланс інтересів учасників ринку та сприяти надходженню інвестицій в Україну.

Існує також нагальна необхідність інтеграційної взаємодії з міжнародними інституціями з приводу розробки та запровадження систем заходів, спрямованих на боротьбу з відмиванням грошей в сфері обігу віртуальних активів, зокрема, щодо визначення національного органу, що здійснюватиме державне регулювання, нагляд та моніторинг за діяльністю постачальників послуг, пов'язаних з віртуальними активами; реєстрацію таких суб'єктів; встановлення механізмів превентивних заходів, санкцій та інших правозастосовних методів відносно осіб, що використовують віртуальні активи з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [2, с.76].

В Україні декілька раз у різні періоди підходили до розбудови правового поля ринку віртуальних активів та виробки стратегії розвитку цього ринку. Так у Комплексній програмі розвитку фінансового сектору України до 2020 року [3] розвиток крипто ринку розглядався як складова фінансового ринку України, в 2018 році була розроблена і схвалена КМУ Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки [4] та затвердження плану заходів щодо її реалізації і з виникненням необхідності впроваджувати оновлені міжнародні стандарти щодо протидії відмивання доходів та фінансування тероризму вперше в національному законодавстві були визначені поняття віртуальних активів та провайдерів послуг з віртуальними активами як суб'єктів первинного фінансового моніторингу відповідно до Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” від 06.12.2019 № 361-IX [5].

Розбудова повноцінно функціонуючого ринку віртуальних активів є вкрай важливим та відповідальним завданням на сучасному етапі розвитку української економіки, зважаючи на важливість її інтегрування у європейську та світову економічну спільноту.

Україна має вже декілька підходів до формування стратегії розвитку ринку віртуальних активів з огляду на визначення сутності віртуальних активів, наглядових органів за діяльністю провайдерів послуг з віртуальними активами, по залученню різноманітних стейкхолдерів - представників національного і міжнародного крипто ринку. В процесі формування потужним драйвером є міжнародні стандарти FATF [6] та Європейські Директиви [7]. Швидкість розвитку нових напрямків випереджує будь-які стратегічні плани, тому потребують постійного і стабільного процесу досліджень різних напрямків – впровадження міжнародних стандартів з протидії кіберзлочинності, ПВК/ФТ, МСФЗ, аудиту, розвитку інструментів ринку віртуальних активів, розвитку і впровадження цифрових валют центральних банків та розвитку фінансової і цифрової економік загалом.

На виконання міжнародних вимог FATF та впровадження міжнародних стандартів на локальних ринках та вирішення питань державного регулювання ринку віртуальних активів зареєстрований в ВРУ проєкт Закону України «Про віртуальні активи» від 11.06.2020 №3637 [8], який спрямований на збереження інноваційного розвитку ринку віртуальних активів та забезпечення відповідності європейським директивам щодо регулювання фінансового та фондового ринків, діяльності банків та платіжних систем, які взаємодіють з учасниками крипто ринку та розробку і впровадження нових європейських директив щодо розвитку безпосереднього самого крипто ринку. З огляду на стрімкі інновації в зазначеному секторі економіки важливо вибудувати подорожні

правила («travel rules») взаємодії приватного сектору з наглядовими та правоохоронними органами для прийняття спільних рішень щодо нових викликів як на місцевому, так і глобальному рівні в процесі розвитку крипто ринку (кіберзлочинність, шахрайство, крадіжки, залучення до операцій по відмиванню коштів, отриманих злочинним шляхом) [9, с. 70].

Україна займає провідне місце в розвитку сучасного глобального ринку віртуальних активів, стрімко розвивається запит на українських фахівців в сфері інформаційних технологій. При державному забезпеченні прозорих правил ведення бізнесу, фінансової та кібер- безпеки, інноваційних процесів в цій галузі в Україні є всі підстави для формування економічного прориву та стрімкого економічного зростання. Такі умови забезпечать зростання інвестиції в людський капітал, наукові дослідження і дадуть змогу описати динаміку зміни технології, які є факторами теорії економічного зростання.

У сучасних умовах теорія економічного зростання розвивається переважно емпірично. Існує нагальна потреба в розробці її теоретичної бази із чіткими передумовами, структурою та висновками з метою побудови максимально повного та значущого набору факторів, які пояснюють процес економічного зростання з усіма можливими якісними й кількісними факторами: ресурсними, інституційними, міжнародними тощо.

Література

1. Горкіна Л.П., Довбенко М.В. Теорія економічного зростання: нобелівський аспект / Журнал “Економіка і прогнозування” URL: http://eip.org.ua/docs/EP_05_3_147_uk.pdf

2. Дмитренко Т. Л. Особливості регулювання операцій із віртуальними активами щодо протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом / Т. Л. Дмитренко // Фінанси України. - 2020. - № 3. - С. 112-126.

3. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року / Національний банк України URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kompleksna-programa-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2020-roku>

4. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації / Розпорядження КМУ від 17 січня 2018 р. № 67-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>

5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.

6. International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation the FATF Recommendations (The FATF Recommendations) / FATF. 2012. URL: <https://fatf-gafi.org/topics/fatfrecommendations/documents/fatfrecommendations2012.html>.

7. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU (Text with EEA relevance). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0843>.

8. Проект Закону про віртуальні активи від 11.06.2020 № 3637 / Верховна Рада України. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=69110

9. Дмитренко Т. Л. Упровадження міжнародних стандартів регулювання ринку віртуальних активів в Україні / Т. Л. Дмитренко, О. О. Любіч // Фінанси України. - 2020. - № 9. - С. 65-79.

УДК 338.1

Кононенко Г.І., к.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну

ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ЯК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Прогнозування розвитку конкурентних переваг безпосередньо залежить від досягнутого їх рівня та реалізації стратегічних заходів, спрямованих у першу чергу на створення умов для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємств.

Для прогнозування результатів діяльності підприємств до і після реалізації стратегічних заходів запропоновано використовувати метод екстраполяції тренду. Сутність цього методу реалізується через припущення, що закономірність, яка діє у часовому ряді, виступає як база прогнозування і зберігається також на період прогнозу, якщо умови формування тренду незмінні [1, с. 103]. Прогнозування в цьому випадку можна звести до побудови аналітичних моделей тренду типу $y=f(t)$ за даними передпрогнозного періоду та екстраполяції отриманих даних на інтервал прогнозу (від 1-го до 3-х років). Зазначимо, що в умовах невизначеності та ризикованості зовнішнього середовища прогнозування на більш тривалий період не даватиме точних результатів, а моделі зміни показників часу потребуватимуть коригування при появі нових умов та факторів.

Для отримання прогнозних показників пропонується використати мультиплікативну модель, яка в загальному вигляді може бути представлена формулою (1):

$$y_i = y_{i-1} \times \delta_{сер} \times \delta_{зрост} \times \psi_{pi}, \quad (1)$$